

LAKIALOITE 53/2006 vp

Laki yliopistolain 8 §:n ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Eduskunnalle

Korkealaatuinen koulutus on globaalisti kysytty kauppatavara. Vuonna 2005 Isossa-Britanniassa opiskeli 270 000 ulkomaalaista opiskelijaa, Yhdysvalloissa ulkomaalaisten opiskelijoiden määrä oli 565 000. Myös Suomessa tulisi olla mahdollista tarjota maksullista koulutusta ulkomalaisille tutkinto-opiskelijoille ja houkutella opiskelijoita jäämään valmistumisen jälkeen suomalaiseen työelämään.

Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden lukukausimaksuilla yliopistot ja ammattikorkeakoulut voivat kehittää vieraskielistä opetusta myös suomalaisten opiskelijoiden hyväksi. Samalla Suomen kansainvälistä arvostusta nauttiva koulutusjärjestelmä voidaan kehittää vientituotteeksi.

Suomen lain mukaan ei nykyisin ole mahdollista periä lukukausimaksuja ulkomaisilta opiskelijoilta. Lainsäädäntöä tulee muuttaa siten, että myös suomalaiset oppilaitokset voivat tarjota koulutusta maksua vastaan EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tuleville opiskelijoille.

Ulkomaalaisten opiskelijoiden lukukausimaksuihin tulee liittää verovähennysoikeus kannustimena siten, että opiskelun loputtua Suomeen töihin jäävä henkilö voi vähentää verotuksessa maksamansa lukukausimaksut kokonaisuudessaan takaisin viiden vuoden aikana. Jokaisena opiskelun jälkeisenä vuonna Suomeen ansiotyöhön jäänyt EU- tai ETA-maiden ulkopuolinen henkilö olisi oikeutettu vähentämään tuloverotuksessa korkeintaan yhden viidesosan opiskelunsa aikana maksamistaan lukukausi-

maksuista. Tämä kannustaisi ulkomaalaisia jäämään Suomeen töihin useammaksikin vuodeksi tutkinnon suorittamisen jälkeen.

Työvoiman tarjonta kääntyy Suomessa vuodesta 2010 lähtien laskuun. Työvoimakadon on laskettu nousevan noin 13 000 henkeen vuodessa. Suomi tarvitseekin kipeästi ammattitaitoista ja suomalaiseen kulttuuriin jo sopeutunutta työvoimaa maan rajojen ulkopuolelta. Jatkossa ulkomaisen työvoiman määrä tulee väistämättä kasvamaan. Parhainta mahdollista työvoimaa ovat Suomessa tutkintonsa suorittaneet, joilla on jo suomalaisen kulttuurin ja kielen tuntemus.

Verovähennyksen rinnalle tulee luoda stipendijärjestelmä, jolla mahdollistetaan kehitysmaista tulevien köyhien ja lahjakkaiden oppilaiden opiskelu Suomessa. Rahoitus näiden kehitysmaiden opiskelijoiden tukemiseen järjestettäisiin kehitysyhteistyöbudjetista. Rahoitus suunnattaisiin Suomen olemassa olevien kohdemaiden opiskelijoiden tukemiseen. Stipendit kohdennettaisiin neuvoteltaville ohjelman painopistealueille.

Liittämällä täysimääräinen verovähennysoikeus ulkomaalaisten lukukausimaksuihin annetaan samalla selvä viesti sen puolesta, että korkeakouluopetuksen tulee olla suomalaisille ilmaista myös tulevaisuudessa. Suomalaisten osalta voidaan lähtökohtaisesti olettaa, että he jäävät työhön Suomeen tai ainakin suorittavat osan työurastaan Suomessa. Korkeakoulutuksen maksuttomuus suomalaisille opiskelijoille on

mahdollisuuksien tasa-arvoon perustuva lähtökohta, josta on pidettävä kiinni.

Lakia valtion talousarviosta tulee muuttaa siten, että perittävät lukukausimaksut käytetään yliopistojen omaan toimintaan, jotta opetuksessa saavutetaan korkea kansainvälinen taso.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

yliopistolain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä kesäkuuta 1997 annetun yliopistolain (645/1997) 8 §:n otsikko ja 1 momentti seuraavasti:

8 §

Opetuksesta perittävät maksut

Korkeakoulututkintoon johtava opetus on maksutonta Suomen kansalaiselle. Suomen kansalaisia koskevia tämän lain säännöksiä sovelletaan myös henkilöön, joka Euroopan yhteisön lainsäädännön taikka Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen nojalla tulee rinnastaa Suomen kansalaiseen. Muille kuin Suomen kansalaisille korkeakoulututkintoon johtava opetus on maksutonta, jos henkilö on asunut Suomessa tai muussa Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen osapuolena olevassa valtiossa vähin-

tään kaksi vuotta ennen opintojen aloittamista ja asumista Suomessa voidaan pitää luonteeltaan pysyvänä. Muilta kuin edellä mainituilta opiskelijoilta perittävät lukukausimaksut voivat yliopiston päätöksen mukaan vaihdella 3 500 eurosta 12 000 euroon lukuvuodessa. Jatkotutkintoa suorittavilta lukukausimaksuja ei peritä. Ulkopuolisen tahon tilauksesta kehitettävästä ja toteutettavasta yliopistontutkintoon johtavasta koulutuksesta on perittävä vähintään siitä aiheutuvat kustannukset kattava maksu.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2008.

2.

Laki

ammattikorkeakoululain 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä toukokuuta 2003 annetun ammattikorkeakoululain (351/2003) 26 §:n otsikko ja 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 411/2005, seuraavasti:

26 §

Opetuksesta perittävät maksut

Ammattikorkeakoulututkintoon ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtava opetus on maksutonta Suomen kansalaiselle. Suomen kansalaisia koskevia tämän lain säännöksiä sovelletaan myös henkilöön, joka Euroopan yhteisön lainsäädännön taikka Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen nojalla tulee rinnastaa Suomen kansalaiseen. Muille kuin Suomen kansalaisille korkeakoulututkintoon johtava opetus on maksutonta, jos henkilö on asunut Suomessa tai muussa Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän

sopimuksen osapuolena olevassa valtiossa vähintään kaksi vuotta ennen opintojen aloittamista ja asumista Suomessa voidaan pitää luonteeltaan pysyvänä. Muilta kuin edellä mainituilta opiskelijoilta perittävät lukukausimaksut voivat ammattikorkeakoulun päätöksen mukaan vaihdella 3 500 eurosta 12 000 euroon lukuvuodessa. Ulkopuolisen tahon tilauksesta kehitettävää ja toteutettavasta tutkintoon johtavasta koulutuksesta on perittävä vähintään siitä aiheutuvat kustannukset kattava maksu.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2008.

3.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 30 päivänä joulukuuta 1992 annettuun tuloverolakiin (1535/1992) uusi 95 a § seuraavasti:

95 a §

Korkeakoulujen lukukausimaksuista tehtävät vähennykset

Henkilö, joka on suorittanut korkeakoulututkinnon Suomessa ja jolle opiskelu ei ole ollut maksutonta yliopistolain 8 §:n 1 momentissa tai ammattikorkeakoululain 26 §:n 1 momentissa

säädetyн perusteella, saa vähentää palkkatulostaan tulonhankkimisvähennyksenä opiskelun päättymisestä seuraavan viiden vuoden aikana kunakin vuonna yhden viidesosan opiskeluaikana maksamistaan lukukausimaksuista.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2008.

Helsingissä 14 päivänä kesäkuuta 2006

Arto Satonen /kok
Kimmo Tiilikainen /kesk

Reijo Paajanen /kok
Markku Rossi /kesk

Ahti Vielma /kok
Mauri Salo /kesk
Hanna-Leena Hemming /kok
Jan Vapaavuori /kok
Jyri Häkämies /kok
Martin Saarikangas /kok
Toimi Kankaanniemi /kd
Lyly Rajala /kok
Marja Tiura /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Anne Holmlund /kok
Jukka Roos /sd
Olli Nepponen /kok
Jari Vilén /kok
Eero Akaan-Penttilä /kok
Sari Sarkomaa /kok
Seppo Särkiniemi /kesk
Terhi Peltokorpi /kesk
Kaarina Dromberg /kok
Irja Tulonen /kok
Suvi Lindén /kok

Esko Kurvinen /kok
Ben Zyskowitz /kok
Lauri Oinonen /kesk
Tuija Nurmi /kok
Seppo Lahtela /kesk
Petri Salo /kok
Tero Rönni /sd
Klaus Pentti /kesk
Paula Risikko /kok
Jouko Laxell /kok
Jari Koskinen /kok
Leena Harkimo /kok
Pertti Hemmilä /kok
Timo Seppälä /kok
Jyrki Katainen /kok
Kimmo Sasi /kok
Heikki A. Ollila /kok
Pekka Kuosmanen /kok
Antti Kaikkonen /kesk
Lasse Virén /kok
Ilkka Kanerva /kok